

Vastbinden is echt uit de tijd

Verpleeghuizen binden hun bewoners nog vaak vast. Eind volgend jaar wordt dat verboden. Een campagne bereidt het personeel voor op deze cultuuromslag.

Sytske van Aalsum

Een duidelijk verbod, scholing van personeel en een radicale omslag in denken bij alle partijen. Dat zijn volgens Math Gulpers de belangrijkste voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voordat het gebruik van de Zweedse band in verpleeghuizen kan worden afgeschaft. Gulpers kan het weten, want hij is directeur van verpleeghuis Lückërheide in Kerkrade, waar het zogeheten fixeren van bewoners sinds 1 juli 2007 is verboden.

Lückërheide wist het aantal gefixeerde bewoners terug te brengen naar nul, waar dit in 2002 nog op 27 procent lag. Gulpers: „We hadden geen extra personeel nodig, de verzorgenden waren meer tevreden en het kostte niks extra. Ja, voor 10 procent van de bewoners hebben we een laag bed aangeschaft, maar er moesten toch nieuwe bedden komen. En een verdrietige bewoner kost meer dan die paar duizend euro voor een laag bed.”

Gulpers doet zijn verhaal deze middag in zorgcentrum verpleeghuis Overspaarne in Haarlem. Daar nemen zo'n vijftig werkers uit de verpleeghuiszorg deel aan de voorlichtingsdag 'Niet fixeren is een kunst!' Die is georganiseerd door IDé (innovatiekring dementie), een 'vrijzinnige beweging' die wil bijdragen aan kwaliteit van leven van mensen met dementie. De bijeenkomst is onderdeel van een tour door Nederland, die de verpleeghuizen voorbereidt op de wettelijke afschaffing van onrustbanden in 2011 (zie kader).

Verpleeghuisdirecteur Gulpers schat dat er in Nederland momenteel nog 4000 à 5000 ouderen worden gefixeerd. „Zoveel mensen worden in hun dagelijkse vrijheid beperkt.” Hij somt de negatieve gevolgen van het aan banden leggen van ouderen op: incontinentie, depressie en agitatie,

agressie en rusteloosheid, vergroot risico op ernstige verwondingen en zelfs overlijden. Vorig jaar stierven in Nederland acht ouderen door het gebruik van de Zweedse band. Gulpers: „We denken dat de zorg die we bieden veilig is, maar dat is niet zo. En als één keer besloten is om een bewoner in een band te zetten, kom je er nooit meer vanaf.”

Een hardnekkig misverstand is, zegt Gulpers, dat ouderen vastgezet moeten worden omdat ze anders vallen. „Maar als je dagelijks vastgebonden wordt, gaan je spieren achteruit. Daarom vallen mensen ook altijd als ze uit de band komen. Het is een vicieuze cirkel.”

Waarom dan toch nog zoveel ouderen een band omkrijgen? Gulpers: „De familie vraagt erom, en dat is logisch, want de verzorging zegt: 'We moeten uw vader wel vastbinden, anders valt hij.'” Ook verzorgers denken vaak nog steeds dat vastbinden beter is voor een onrustig of agressief iemand. „Er zijn vaak ook geen alternatieven beschikbaar, bovendien is er een duidelijk gebrek aan visie en beleid.”

In Lückërheide ging in 2007 het roer volledig om. Er kwam een beleidsverandering en vervolgens een verbod op de Zweedse band. Gulpers: „Dat nieuwe beleid leg je uit aan de nieuwe bewoners en hun familie. De bewoners die geen band hebben, krijgen die in de toekomst ook niet meer. Het aantal bewoners dat nog

De familie ziet vader niet graag uit bed vallen

wel vastgezet wordt, dring je terug.” En, niet onbelangrijk, vertelt Gulpers, Lückërheide is niet overgegaan op bedrekken, want daar komen ook nare ongelukken van.

Nog een tip van Gulpers voor instellingen die nog van de Zweedse band afmoeten: „Rapporteer hoeveel banden je gebruikt, dan weet je het ook. Haal vervolgens alle banden weg en laat je als personeelslid zelf eens vastbinden. Dan weet je hoe dat voelt. En ga als instelling vooral niet een strijd aan met de familie, maar handhaaf het beleid en draag dat ook uit.”

Intensieve scholing van het zorgend personeel is noodzakelijk bij zo'n veranderingsproces, stelt Gulpers. „En alle medewerkers moeten er achter staan. Leidinggevend moeten de nieuwe werkwijze monitoren en hun mensen stimuleren, ook in het meedenken over alternatieve hulpmiddelen.” Communicatie is ook belangrijk. „Enige massage is nodig. Het gaat om een cultuurverandering bij alle partijen: verzorgenden, familie en (para)medici. Wij hebben met al deze partijen intensieve gesprekken gevoerd.” Ook stelde Lückërheide een kartrekker aan, die de voortgang van het veranderingsproces bewaakte.

Een belangrijke gesprekspartner zijn de familieleden van de (nieuwe) bewoner, vertelt Gulpers. Want die zien hun vader of moeder niet graag uit bed vallen. En ze hebben jaren gehoord dat de Zweedse band goed was. Het roept weerstand op als ze ineens horen dat fixeren juist niet goed

is. Lückérheide schreef daarom alle betrokken families een brief en organiseerde informatieavonden. Ook zocht de instelling individueel contact met de familie en zorgde dat zij betrokken was bij het zorgplan voor haar vader of moeder.

Het afschaffen van de Zweedse band heeft in Lückérheide niet geleid tot meer valpartijen of ernstige ongelukken. Gulpers: „We zijn meer gaan lopen met bewoners, want ze moeten juist zo veel mogelijk bewegen. Dat verlaagt de valkans én de valangst”. Ook werden er niet meer kalmerende middelen voorgeschreven aan bewoners.

Dat beeld wordt bevestigd door Jan Hamers, hoogleraar verpleging en verzorging van ouderen aan de universiteit in Maastricht. Hij is deze middag ook aanwezig in Overspaarne. Hamers is onderzoeksleider van een team dat de 'methode Exbelt' ontwikkelde die in Lückérheide zo succesvol wordt toegepast.

Hamers en zijn mensen droegen ook bij aan het zoeken naar moderne hulpmiddelen die de Zweedse band vervangen. En die zijn er genoeg, zegt Hamers. „Hét alternatief bestaat niet. Je moet naar alternatieve interventies kijken, op basis van risico's én per individu. Lage bedden bijvoorbeeld, een infrarood waarschu-

wingssysteem, balanstaining en een consultatie door een gespecialiseerde verpleegkundige.”

Op de vraag van Math Gulpers aan de zorgwerkers in de zaal of er in hun verpleeghuis nog gefixeerd wordt, gaan toch aardig wat vingers de lucht in. Eén verzorgster vertelt dat in haar verpleeghuis de Zweedse band van de ene op de andere dag verboden werd. Het personeel werd vanaf dat moment goed begeleid. „We hebben sindsdien geen valpartijen gehad.”

'Laat je als personeelslid zelf eens vastbinden'

..... Methode Exbelt

Eind volgend jaar treedt de Wet Zorg en Dwang in werking. Die regelt onder meer dat bewoners van een verpleeghuis niet meer vastgezet mogen worden met een Zweedse band, of op een andere manier in hun bewegingsvrijheid mogen worden beperkt. Bij hoge uitzondering mag het wel gebeuren, maar dat moet dan gemeld worden aan de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Momenteel reist Stichting Innovatiekring Dementie, IDé, samen met onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam, langs verpleeghuizen in het hele land om de methode Exbelt te verspreiden. Op deze bijeenkomsten leren werkers in de gezondheidszorg hoe ze op een veilige manier op korte termijn de onrustbanden kunnen afschaffen. Rondom deze bijeenkomsten zijn er activiteiten voor familieleden en belangstellenden. Meer informatie: www.innovatiekringdementie.nl

Met de tour 'Niet fixeren is een kunst!' reist ook een speciale stoel mee (midden op de foto). Daarin kunnen ouderen zittend toch bewegen. Links Marysia Zarzycki en Sophie Kuijper, beiden werkzaam bij IDé.

FOTO PATRICK POST

MANIFESTATIE 'Nijmegen' schreeuwt op 20e

Grote actie vóór cultuur

- De Nijmeegse cultuurinstellingen scherpen de messen voor de deelname aan de grote protestmanifestatie.
- Zaterdag 20 november laat Nijmegen om 16.00 uur net, als de rest van Nederland, een schreeuw om cultuur horen.

door Jaap Bak

NIJMEGEN - De bezuinigingsoperatie van het kabinet Rutte op cultuur betekent een kaalslag in de sector. „Met een halvering van de subsidies wordt de basisinfrastructuur onherstelbaar aangetast”, zeggen Josée Hussaarts en Gerda van de Kamp, respectievelijk artistiek en zakelijk leider van Theatergroep Kwatta.

Bij Kwatta zijn ze er zeker van dat de schade in de culturele wereld enorm zal zijn. „Want ook die onderdelen die niet direct gesubsidieerd worden, zijn de klos. De toeleveringsbedrijven.”

De hoogte van de bezuinigingen heeft iedereen onaangenaam verrast. Kwatta is inmiddels het Nijmeegse actiecentrum van de mani-

festatie 'Nederland Schreeuwt om Cultuur'. Deze actie wordt op zaterdag 20 november gehouden in alle delen van het land.

„We kregen een uitnodiging van Arnhem om met hen mee te doen. 'Dat doen we zelf', dachten we. Er is voldoende draagvlak in Nijmegen om die actie te houden.”

De actievoerders vertrekken in een lange stoet van Het Badhuis via LUX en de Bibliotheek naar De Lindenberg. Daar zal wethouder van cultuur Henk Beerten het woord voeren. Een groot deel van de Nijmeegse instellingen heeft zijn medewerking toegezegd.

Het is de bedoeling dat iedereen meedoet, alle Nijmegenaren die de cultuur een warm hart toedragen. Kinderen, volwassenen. „Iedereen die iets wil doen is welkom. Versier de boel langs de route, laat kinderen straattekeningen maken, voer een act op of maak gewoon met z'n allen muziek. Laat je horen.”

„We willen om klokslag vier uur een schreeuw geven die in de hele stad te horen moet zijn. Want dat gaat ook in alle andere actiesteden gebeuren.”

Een op vier aan deur geweigerd in Nijmegen

NIJMEGEN - 'Ik kwam een keer niet binnen, omdat ik volgens de portier de week ervoor ruzie had gemaakt. Maar ik was nog nooit in die tent geweest', vertelt een jongen van allochtone afkomst aan onderzoekers van ROOD, de jongerenafdeling van de SP. Zij namen de afgelopen weken op scholen enquêtes af bij ongeveer tweehonderd jongeren over het deurbeleid van Nijmeegse horecagelegenheden.

Voorlopige resultaten laten zien dat een op de vier jongeren wel eens geweigerd is in uitgaansge-

genheden in de stad.

Michelle Foolen van ROOD zegt geschrokken te zijn van een aantal verhalen. „Daarnaast valt het op dat jongeren vaak niet weten dat ze aangifte kunnen doen van discriminatie. Daarom geven wij ze een foldertje mee.”

Het onderzoek loopt tot begin december. Dan hoopt ROOD definitieve onderzoeksresultaten bekend te maken. Foolen: „We willen de slechtste kroeg hier op ludieke wijze op aanspreken.” Vier uitgaanszaken worden veel genoemd.

➔ www.rood.nijmegen.sp.nl

Onvoldoende bewijs dat Nijmeegse agent sloeg

ARNHEM - Het openbaar ministerie in Arnhem heeft besloten een 35-jarige Nijmeegse agent niet te vervolgen. De man is na de WK-finale voetbal in de Nijmeegse wijk Malvert aangehouden op verdenking van openbare geweldpleging. Volgens het openbaar ministerie (OM) is er onvoldoende bewijs dat de agent een 18-jarige achterbuurjongen heeft geslagen.

De 35-jarige agent van het korps Limburg-Noord woont in Malvert. Vlak na de WK-finale op 11 juli kreeg hij ruzie met zijn achterburen, onder wie twee broers van 18 en 19 jaar oud.

De ruzie ontstond onder meer na

het afsteken van vuurwerk.

Volgens getuigen had de agent de 18-jarige geslagen. De 19-jarige broer werd ook gearresteerd. Hij gooide naar verluidt een bierflesje naar de agent. In de weken na het incident wees de politie nog twee verdachten aan die een rol zouden hebben gehad bij het incident. Waar zijn precies van verdacht worden, is onduidelijk.

Een tweede verdachte in deze zaak wordt volgens het OM ook niet vervolgd. Of dat om de 19-jarige broer gaat, kan het OM niet aangeven. Het OM moet nog een oordeel vellen over de vervolging van twee andere verdachten.

INNOVATIEKRING DEMENTIE

De landelijke stichting Innovatiekring Dementie stimuleert initiatieven om demente mensen hun vrijheid terug te geven. Campagneonderdeel is de expositie 'Niet fixeren is een kunst'.

'Al decennia de fout

We durven demente mensen te weinig los te laten. Dat gebrek aan lef gaat ten koste van hun gezondheid. Een tentoonstelling in Kalorama leert ons er alles over.

door Frank Hermans

frank.hermans@gelderlander.nl

Vraag: waarom is het vrij kunnen bewegen voor demente mensen belangrijk? Antwoord: omdat anders het risico om te vallen en daarmee op botbreuken en ander letsel buitensporig stijgt. Het lijkt een tegenstrijdige constatering. Immers, bind je iemand vast, dan is de kans op vallen toch veel kleiner? Zou je denken. „Maar allerlei wetenschappelijke onderzoeken laten toch echt het tegendeel zien. Door te immobiliseren, verslappen de botten, wordt je evenwichtsgevoel minder en hou je in twee weken tijd geen kuitspieren meer over. Gaat zo iemand weer lopen, dan is de kans groot dat hij om de haverklap op de grond valt.”

Voor ieder die het horen wil, schreeuwt Elly Duijf van de stichting Innovatiekring Dementie het strijdvlug van de daken. „Hoe goed bedoeld ook, we doen het al decennia fout met demente mensen. Door ze te fixeren, ze achter gesloten deuren te stoppen en antipsychotica toe te dienen, kiezen we zogenaamd voor veiligheid. Maar daardoor lopen ze méér in plaats van minder gevaar.” Geef mensen met dementie hun vrijheid terug. Dat is de centrale boodschap van 'Niet fixeren is een kunst', een tentoonstelling die

door Nederland trekt en tot donderdag te zien is in verpleeghuis Kalorama in Beek-Ubbergen. Projectleidster Duijf: „Aan de hand van twaalf vragen geven we uitleg over de kwaliteit van leven in bredere zin bij ouderen, en in het bijzonder over bewegingsvrijheid.” Waarom die zo belangrijk is? Waarom niet eigenlijk. „Minder beweging maakt het lichaam kapot. Je krijgt er trombose van, contrac-

turen, darmen vallen stil, je wordt incontinent.” Om over de emotionele component maar te zwijgen. „Iemand kan niet meer voor zichzelf zorgen, niet meer even naar het toilet of een glaasje water pakken. Het werkt vernedering, onmacht en agressie in de hand.” En vermindert bovendien verstandelijke vermogens. „Dat is het nieuwste inzicht. Vanaf je 23e gaat je brein langzaam achteruit. Door

Vrouwen zijn met 'vuurwapen' bedreigd

Vervolg van pagina 21

In ieder geval één van de mannen had een voorwerp in zijn hand dat op een vuurwapen leek tijdens de overval op de woning in Nijmegen. Daarmee bedreigde hij de vrouwen. De mannen gingen er vandoor met de handtas van één van de vrouwen.

Een getuige zag dat één van de daders op de Bothastraat in een auto stapte, die daar stond te wachten. De getuige noteerde het kenteken. De politie kon later op de avond een 39-jarige inwoner van Cuijk in zijn woonplaats aanhouden. Hij was waarschijnlijk de bestuurder van de vluchtauto.

'Iets gezelligs in

door Nicole Cordewener

NIJMEGEN - 'Als je thuiskomt na een rottag en er ligt zo'n kaartje tussen de rekeningen, is alles meteen weer goed.' Toen de Nijmeegse Diana Verkade (32) in een artikel deze uitspraak over Postcrossing las, wist ze meteen dat ze dit ook wilde. „Gewoon iets gezelligs in de brievenbus.”

Postcrossing is een site waar iedereen op de wereld zich kan aanmelden en een profiel kan aanmaken. Vervolgens krijg je een willekeurige postcrosser toegewezen en die stuur je dan een ansichtkaart met bijbehorende code. Daarmee kan de ontvanger de kaart registreren op de site. Voor iedere kaart die je

verstuurt, valt er ook eentje op je eigen deurmat.

Het concept wordt steeds populairder in ons land; momenteel zijn er al bijna 440.000 kaarten verstuurd door ruim 12.000 Postcrossers.

„Wat het zo leuk maakt, is het vrijblijvende. Voor één keer iets voor een vreemde doen: een mooie kaart, aparte postzegels en een leuk verhaaltje erop en, hup, op de bus.”

Iedere postcrosser kan zijn kaartwensen kenbaar maken op zijn profiel. Zo ontvangt Diana graag kaarten van lokale flora en fauna. Ze heeft bos- en natuurbeheer gestudeerd en wil graag zien wat er elders op de wereld rondloopt. „Soms vragen mensen in hun pro-

'Die praktijk van het fixeren is één grote paradox als het om het verminderen van het valrisico gaat en ook nog eens fout volgens alle medische richtlijnen'

Elly Duijf, projectleidster Innovatiekring Dementie

'Minder beweging maakt het lichaam kapot. Je krijgt er trombose van, contracturen, darmen vallen stil, je wordt incontinent.'

Elly Duijf, projectleidster Innovatiekring Dementie

'Politie' geen schuld aanrijding

EWJK - Uit een intern politieonderzoek naar het gedrag van een medewerker bij een aanrijding met een jonge fietser in Ewijk blijkt dat de man geen blaam treft. De politie startte een onderzoek naar het incident dat vorige maand op een ochtend plaatsvond. De politiemedewerker reed met zijn auto de fietser aan die stond te wachten op de weg. De jongen kwam ten val en raakte gewond.

Een getuige en de moeder van de jongen beklagden zich na het incident over het gedrag van de bestuurder. Hij zou zich afzijdig hebben gehouden en een heel andere toedracht hebben geschetst dan zij hadden waargenomen. En de man zou gezegd hebben dat hij 112 had gebeld terwijl dat niet was gebeurd, meenden zij. Door de tapes van de meldkamer af te luisteren is volgens een politiewoordvoerder vastgesteld dat de bestuurder wel 112 heeft gebeld om de aanrijding te melden. De patrouillewagen van politie maakte rechtsomkeert nadat de man opnieuw had gebeld om te laten weten dat het slachtoffer al door zijn moeder naar het ziekenhuis was gebracht. De politiemedewerker heeft inmiddels zijn excuses bij de familie aangeboden. Familie en politie beschouwen de zaak als afgehandeld.

Rijksweg open: Heumen verstopt bronzen beeld

MALDEN - De gemeente Heumen heeft het bronzen beeld *Don Quichotte*, dat bij de ingang van het gemeentehuis in Malden stond, overgebracht naar de gemeentewerf. Burgemeester en wethouders willen zo voorkomen dat dieven ermee aan de haal gaan. Vanavond gaat de Rijksweg door Malden na vele weken van werkzaamheden, weer open. De gemeente is bang dat bronsdieven die gelegenheid aangrijpen om toe te slaan. Het beeld is van de bekende Heumenese kunstenaar Jac Maris, van wie onlangs al een beeld uit de tuin van het Marishuis verdween.

Op zoek naar het beste idee van het Citadel

NIJMEGEN - Het Citadel College in Lent organiseert volgende week een zoektocht naar 'het beste Citadel idee'. Leerlingen presenteren een product dat ze zelf hebben ontwikkeld. Budget? Slechts een paar euro.

De zoektocht is onderdeel van een week waarin vmbo-leerlingen kennismaken met het ondernemerschap. Elk jaar heeft daarbij een eigen programma. Zo hebben derdeklassers een gezonde snack ontwikkeld.

De activiteiten vinden plaats tijdens de Global Entrepreneurship week. Hieraan nemen ook andere scholen in de regio deel, zoals de HAN en ROC Nijmegen.

Promotietoer in verpleeghuis Kalorama

- Vooruitlopend op de wet Zorg en Dwang (waarschijnlijk ingevoerd in 2012) zijn zorginstellingen volop bezig vrijheidsbeperkende maatregelen als onrustbanden, deursloten, beddekken, klaptafeltjes voor rolstoelen en toediening van antipsychotica uit te bannen en te vervangen door moderne zorgverlening en nieuwe hulpmiddelen.
- Innovatiekring Dementie stimuleert initiatieven hiertoe met een voorlichtingscampagne. Onderdeel is de tentoonstelling annex ontdekkingstocht 'Niet fixeren is een kunst'. Verpleeghuis Kalorama in Beek is de laatste van vijf locaties in Nederland die deze promotietoer aandoet. Iedereen kan die tot en met woensdag bezoeken.
- Onderdeel van de campagne is een sierspeld die de instellingen cadeau krijgen in ruil voor onrustbanden. Kunststudenten is gevraagd hiermee kunstobjecten te maken. Die zijn verwerkt in de expositie.
- Tijdens een symposium in Beek hieraan voorafgaand is door beleidsmakers gesproken over vragen als 'Hoe krijgen we ook die laatste Zweedse band ons huis uit?' en 'Hoe kunnen we bewegingsvrijheid integreren in de zorg?'
- In de expositie is onder meer aandacht voor alternatieven in de vorm van domotica. Dat zijn elektronische hulpmiddelen als bedsensoren die alarm slaan wanneer de bewoner uit bed stapt en camera-toezicht. Ook zijn er chips voor in de schoen. Daarmee kun je per individu bepalen of een deur van het slot gaat en zo de individuele bewegingsvrijheid regelen.
- Ander onderwerp is het toedienen van antipsychotica. Bij 4 van de 5 demente mensen werken die niet. Bijwerkingen zijn sufheid, geheugenverlies, apathie en verslikken.

uit te sturen met bewoners." En misschien is wat meer hulp gewenst. „Desnoods, bijvoorbeeld bij iemand met delier, dag en nacht van familie in het ziekenhuis. Laat in verpleeghuizen vrijwilligers met bewoners wandelen. Dat is ook leuker dan altijd maar binnen zitten achter de koffie."

in bij dementie'

Méér bewegingsvrijheid voor mensen met dementie!

Kunstenaren maakten met onrustbanden kunstobjecten die te zien zijn bij de expositie 'Niet fixeren is een kunst' in verpleeghuis Kalorama. Het is een tentoonstelling over meer bewegingsvrijheid voor mensen met dementie.

te blijven bewegen, vertraag je dit afbraakproces." Kortom: „Die praktijk van het fixeren is één grote paradox als het om het verminderen van het valrisico gaat en ook nog eens fout volgens alle medische richtlijnen." Dat besef is overigens al behoorlijk doorgedrongen in menig verpleeg-

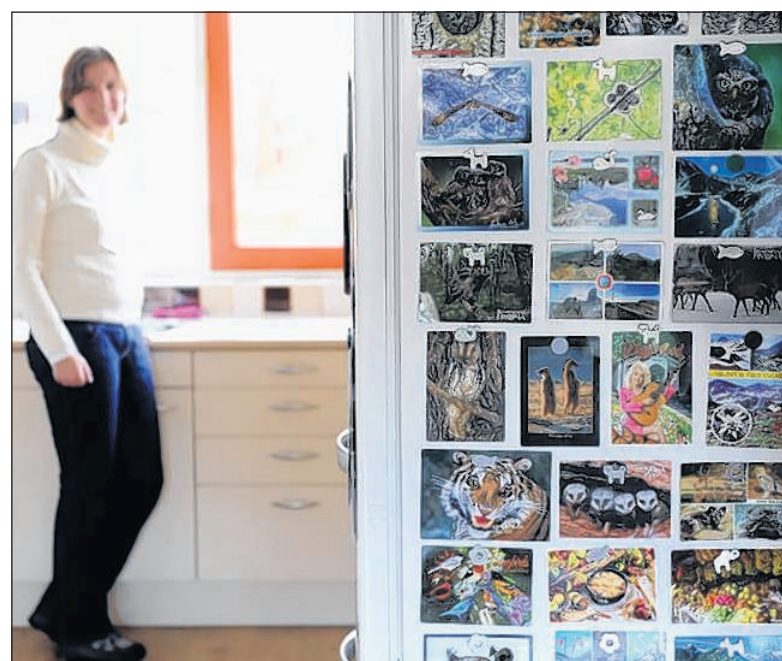
huis. Onder invloed van de komst van een nieuwe wet die vastbinden verbiedt, zijn allerlei 'ban de band'-projecten gaande. „Maar het moet nog beter. Omdat het een ingesleten gewoonte is risico's te mijden, bestaat de neiging bij het minste of geringste toch die vrijheid te beperken. Vraag je af of

er écht gevaar bestaat. En bedenkt dat bewegingsvrijheid voor een dement persoon net zo belangrijk is als voor ieder ander." Zo gewoon mogelijk leven. Dat is volgens Duijf het beste devies. „Zorg dan wel voor een zo sterk mogelijk lichaam, bijvoorbeeld door meer fysiotherapeuten erop

de brievenbus'

fiel om zulke specifieke afbeeldingen dat het een sport wordt om er een te vinden. Je staat ervan versteld hoe moeilijk het is om een leuke kaart met tulpen te vinden. Gelukkig willen ook veel mensen gewoon een kaart van je woonplaats. Zo voel ik me een beetje een ambassadeur van Nijmegen." Fanatieke Postcrossers scannen hun kaarten in. Andere Postcrossers kunnen zeggen wat ze vinden van de ansicht. Diana merkt dat met name kaarten van Jip en Janneke en Dick Bruna in het buitenland erg in de smaak vallen. „Eentje die voor mij bijzonder is, is gekocht in het Amerikaanse Dollywood. Ik moet er om lachen als ik de kaart zie. Lekker kitscherig

met Dolly Parton." In ruim een jaar tijd heeft Diana ongeveer 325 kaarten ontvangen en er zo'n 340 verstuurd. De mooiste en de leukste exemplaren plakt ze met magneetjes op de zijkant van de koelkast. Vanaf de bank heeft de Nijmeegse dan een mooi zicht op haar 'papierjuweeltjes'. „De mindere, of die van hun plaats op de koelkast verjaagd zijn, bewaar ik op volgorde van land in kaartenbakjes met tabbladen. Ook heb ik een bak vol met nieuwe kaarten; ik kan het vaak niet laten om ze te kopen voor een latere verzending. Mijn man wordt er gek van, want een kaartenrek zomaar voorbij lopen? Dat gaat echt niet." www.postcrossing.com

Op de achtergrond Diana Verkade. Op de voorgrond haar verzameling postkaarten, mét Dolly Parton. foto Do Visser/De Gelderlander

Promotietour bewegingsvrijheid voor ouderen met dementie

Om aandacht te vragen voor meer bewegingsvrijheid voor mensen met dementie organiseert Steenvoorde -samen met Stichting Innovatiekring Dementie (IDé) en de Universiteit Maastricht- van 30 september tot 13 oktober bijzondere voorlichtingsactiviteiten in het woonzorgcentrum. Donderdagmiddag 30 september gaf de burgemeester van Rijswijk, Mevrouw G.W. van der Wel-Markerink, het startsein voor de activiteiten tijdens een feestelijke opening. Doel is om zorgverleners, familie, vrienden en anderen die belangstelling hebben voor dit onderwerp te informeren over hoe het leven voor mensen met dementie aangenamer kan worden en hoe iedereen daaraan kan bijdragen.

Veel dementerende ouderen in Nederlandse verpleeghuizen worden nog steeds vastgebonden (in vaktaal 'gefixeerd') en op andere manieren ernstig in hun vrijheid beperkt, terwijl dat schadelijk is én er goede alternatieven zijn. Onrustbanden zijn bedoeld om te voorkomen dat bewoners vallen of zichzelf of anderen letsel toebrengen. De Inspectie voor de Gezondheidszorg signaleert dat onrustbanden -hoewel bedoeld voor de veiligheid- vaak een schadelijk effect hebben. Bovendien zijn er goede alternatieven. In Florence woonzorgcentrum Steenvoorde in Rijswijk krijgen mensen met dementie steeds meer bewegingsvrijheid.

Vrijheidsbeperkende maatregelen, zoals vastbinden in stoel of bed, zijn afgeschaft. Ervoor in de plaats komen moderne zorgverlening en nieuwe hulpmiddelen.

Ontdekkingstocht

In de tuin van woonzorgcentrum Steenvoorde (Generaal Spoorlaan 62 in Rijswijk) kunt u van vrijdag 1 oktober • De Rijswijkse burgemeester, Mevr. G.W. van der Wel-Markerink, en de directeur van Steenvoorde, Jan Oosterling, toasten op de onthulling van het Steenvoordse kunstwerk.

ber tot en met dinsdag 12 oktober meedoen aan een ontdekkingstocht.

Via een route van zo'n 50 meter loopt u langs zeven 'stations'. Bij elk station vindt u vragen over aspecten die een rol spelen bij dementie en waarover de laatste jaren veel nieuwe kennis is ontwikkeld. Ook maakt u kennis met leuke ontspannende activiteiten voor jong en oud én krijgt u praktische tips over wat u kunt doen om het leven van mensen met dementie prettiger te maken. Deze tocht start in de hal van Steenvoorde en is dagelijks van 9.00 tot 16.00 uur (woensdag tot 13.00 uur) open voor publiek. U kiest zelf uw starttijdstip. Voor de beste antwoordkaart is er aan het eind van de week een prijs. De ontdekkingstocht kunt u alléén lopen, maar samen met anderen is leuker.

Expositie

In Steenvoorde kan men ook de expositie "Niet fixeren is een kunst!" bezoeken. Vier jonge kunstenaars vormden overbodig geworden Zweedse banden om tot kunstobjecten met een nieuwe positieve betekenis. Deze laten de bezoekers kijken door de ogen van ouderen met dementie. Ze laten zien hoe leuk en uitdagend is om hen te ondersteunen. De kunstobjecten zijn van 1 tot en met 12 oktober te bezichtigen in de hal van Steenvoorde.

Kent u iemand met dementie?

"Bijna iedereen heeft wel een familielid, vriend of kennis die aan dementie lijdt. Samen kunnen we ervoor zorgen dat het leven van mensen met dementie aangenamer wordt," zegt directeur Jan Oosterling van Steenvoorde. Tot voor kort was het in verpleegtehuizen heel gewoon om dementerende ouderen in hun bewegingsvrijheid te beperken. Bijvoorbeeld door vastbinden, 'fixeren' in jargon. Bekend zijn de Zweedse banden: gordels waarmee je iemand op een stoel of in bed vastbindt. Ook zijn er polsbanden, verpleegdekens, plankstoelen en bedhekken. Onderzoekers hebben echter geleerd dat dit schadelijk is én er goede alternatieven zijn. Hierom spraken alle zorginstellingen twee jaar geleden af om het fixeren af te schaffen en ook andere vormen van vrijheidsbeperking fors te verminderen, zoals onrustmedicatie en gesloten deuren. "Ook in Steenvoorde zijn we hier volop mee bezig," aldus Oosterling.

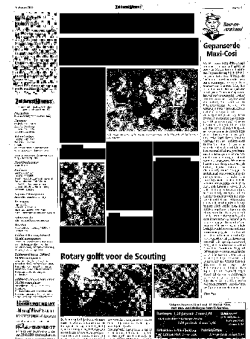

Foto: Cees Hilhorst

• De burgemeester loopt met andere bezoekers de ontdekkingsocht 'Niet fixeren is een kunst'.

Foto: Cees Hilhorst